

Suomen
Lääketieteen Säätiön

Vuosi- kertomus 2022

PÄHKINÄNKUORESSA

Suomen Lääketieteen Säätiö pyrkii toiminnallaan varmistamaan, että Suomessa on korkeatasoista lääketieteellistä tutkimusta ja osaamista myös tulevaisuudessa.

Lääkäriseura Duodecimin vuonna 1960 perustama säätiö myöntää vuosittain apurahoja yli kaksi miljoonaa euroa tutkijanuransa eri vaiheissa oleville lääkäreille. Kymmenen viime vuoden aikana se on jakanut apurahoja yhteensä yli 20 miljoonaa euroa. Edustettuina ovat kaikki lääketieteellisen tutkimuksen alat yleisistä kansantaudeista harvinaisiin perinnöllisiin sairauksiin.

Yksityishenkilöiden ja elinkeinoelämän tekemät lahjoitukset ovat keskeinen säätiön varojen lähde.

Kertomusvuonna apurahoja ja palkintoja myönnettiin noin 2,4 miljoonaa euroa 101 tutkijalle ja tutkimusryhmälle.

Suomen Lääketieteen Säätiö, 2023

www.laaketieteensaatio.fi

Twitter: @LaaketieteenS

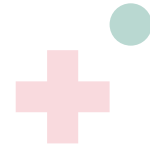
Instagram: laaketieteensaatio

Toimitus: Mari Heikkilä / Narratiivi

Taitto: Ilmari Tuomivaara

Paino: PunaMusta oy

Sisällysluettelo

6	Esipuhe	16	Tutkimusryhmän perustajan apuraha Mikrobit saattavat paljastaa aggressiivisen haimasyövän 17	26	Tutkimusaiheita kaikilta lääketieteen aloilta — long-COVID-oireista tekoälyyn	34	Lahjoitukset
8	Suomen Lääketieteen Säätiön toimintakertomus 2022	18	Palaavan tutkijan apuraha Miten infektiot liittyvät dementiaan? 19	28	Suomen Lääketieteen Säätiön Kannustusapuraha ja Eka-apuraha Metabolinen oireyhtymä voi lisätä suun tulehdusten riskiä..... 29 Luvassa tarkempaa diagnostiikkaa ALS-potilaille..... 30	36	Säätiön varojen hoito
10	Geriatrian ja vanhuustutkimuksen edistäjä	20	Tutkimusapuraha päätoimiseen tutkijana työskentelyyn Long-COVID-oireet sairaalaan joutuneilla koronapotilailla ..... 21 Auttaisiko ulosteensiirto Chronin taudissa? ..... 23 Siedätyshoito voi lievittää lapsen kananmuna-allergiaa..... 25	31	Suomen Lääketieteen Säätiön rahastot	38	Tuloslaskelma
12	Uudet tutkimusavaukset -apuraha Tekoäly voi auttaa arvioimaan rintasyöpäriskiä ..... 13 Ihmiskehossa lymyilee iso joukko viruksia 14			32	Valtion tuki kliiniselle tutkimukselle romahti — säätiöiden merkitys rahoittajana kasvoi	40	Hallinto ja henkilöstö
15	Post doc -apurahat					44	Riskienhallinta ja toimintaperiaatteet
						45	Kuluvan vuoden näkymät
						46	Tilintarkastuskertomus

Klaus Elenius / Suomen Lääketieteen Säätiön hallituksen puheenjohtaja

Esipuhe

VIIME VUONNA julkaisimme yhdessä muiden säätiöiden kanssa Lääketieteen tutkimusrahoitus 2022 -selvityksen. Sen tulokset ovat karua luettavaa. Kliinisen alan tutkimusmenot yliopistoissa pienenevät kymmenessä vuodessa viidenneksellä. Lisäksi valtion budjettirahoitus ja VTR-rahoitus kliiniseen tutkimukselle väheni peräti 46 prosenttia. Vaikka kokonaisuudessaan lääketieteen tutkimusrahoitus ei merkittävästi muuttunut, kliinisen tutkimuksen määrä putosi.

Samaan aikaan säätiöiden merkitys lääketieteellisen tutkimuksen tukijalkana on kasva-

nut — säätiörahoitus lähes tuplaantui kymmenessä vuodessa. Yhtenä Suomen merkittävistä lääketiedettä tukevista säätiöistä olemme tietenkin iloisia, että olemme voineet osaltamme paikata julkisen tutkimusrahoituksen vähenymistä. Pidämme julkisen rahoituksen kutistumista kuitenkin erittäin huolestuttavana.

Kliinisissä, potilaisiin kohdistuvissa tutkimuksissa, kehitetään ja otetaan käyttöön uusia hoito- ja diagnoosimenetelmiä sekä parannetaan terveydenhuollon toimintatapoja — ne ovat terveydenhuollon kehityksen kulmakivi. Vaikka lääketieteen perustutkimuskin on tär-

”
Ilman kliinisiä tutkimuksia uusia hoitoja ei saada käyttöön.

keää, ilman kliinisiä tutkimuksia uusia hoitoja ei saada käyttöön. Toivomme, että voimme osaltamme vaikuttaa siten, että kliinisen tutkimuksen merkitys Suomessa nähtäisiin jatkossa entistä paremmin. Lisää valtion tukea tarvitaan.

Vuosi 2022 oli koronasta elpymisen vuosi. Säätiö sai tavallista vähemmän apurahahakemuksia, 590 kpl. Syynä saattoivat olla lääkäreiden kiireet koronan jälkimainingeissa ja syntyneen hoitovelan paikkaamisessa. Aaltomaista vaihtelua hakemuserien määrässä on aiemminkin ollut, mutta tarkkailemme määrän kehittymistä. On tärkeää, että tutkimustyön kiinnostavuus säilyy nuorten lääkäreiden parissa. Säätiön apurahat ovat jälleen haettavissa 1.5.–31.5.2023.

Olemme pyrkineet jatkuvasti kehittämään apurahojamme niin, että ne hyödyttäisivät paremmin eri vaiheissa olevia lääkäritutkijoita. Säätiön Uudet avaukset -apurahat, jotka on suunnattu jo hieman pidempään tutkimusta tehneille lääkäreille, ovat osoittautuneet

erittäin suosituksi apurahamuodoksi. Vuonna 2022 teimme myös pidennyksen tutkimusapurahoihin: nyt tarjolla on 6 kk, vuoden ja kahden vuoden pituisia tutkimusapurahoja. Siten tarjoamme vuosittain monille lääkäreille mahdollisuuden paneutua kunnolla tutkimukseen. Uskon, että sitä kautta kasvaa lääkäreitä, jotka jatkavat tutkimuksen tekemistä. Toive pidemmistä apurahakausista tuli esiin apurahansaa-jille lähettämässämme kyselyssä. Pyrimme myös jatkossa kehittämään apurahojamme lääkäreiden toiveita kuunnellen niin, että ne palvelisivat hakijoita mahdollisimman hyvin.

Säätiö pyrkii viestimään aktiivisesti apurahanhakijoille, sidosryhmille ja suurelle yleisölle. On tärkeää pitää lääketieteen tutkimuksen yhteiskunnallista merkitystä esillä — varsinkin nyt, kun politiikassa puhutaan leikkauksista ja kilpailu valtion resursseista on kovaa. Seuraa meitä Twitterissä tai Facebookissa, tilaa uutiskirje ja käy tutustumassa verkkosivujemme laaketieteensaatio.fi. Tarjolla on tietoa säätiön rahoittamasta tutkimuksesta, tutkijahaastatteluja, videoklippejä sekä Tulevaisuuden lääketiedettä -podcast.

Toukokuussa 2023

Klaus Elenius

Suomen Lääketieteen Säätiön hallituksen puheenjohtaja

Suomen Lääketieteen Säätiön toimintakertomus 2022

Säätiön toiminnan tavoite on suomalaisen lääketieteellisen tutkimustyön ja koulutuksen tukeminen. Säätiö tukee erityisesti nuoria lääketieteen tutkijoita. Se on yksi merkittävistä lääketieteellisen tutkimuksen tukijoista maassamme.

Apurahat ja palkinnot

SÄÄTIÖ MYÖNSI vuonna 2022 yleisessä haussa apurahoina noin 2,4 miljoonaa euroa. Apurahan sai 101 tutkijaa. Hakuaika oli toukokuussa ja apurahat julkistettiin Duodecimin vuosijuhlassa marraskuussa. Käsiteltäviä hakemuksia oli 590. Lisäksi säätiö myönsi erillisissä hauissa Post doc -poolin kautta kolmelle post doc -tutkijalle yhteensä 195 000 euroa.

Pohjolan lääketieteen palkinto 20 000 euroa myönnettiin tammikuussa 2023 professori Timo Strandbergille Helsingin Lääkäripäivien yhteydessä. Palkinto myönnetään suomalai-

selle lääkärielle huomattavasta elämäntyöstä lääketieteen alalla. Palkinto pohjautuu Pohjo-la-yhtiöiden Suomen Lääketieteen Säätiölle tekemään lahjoitukseen.

Säätiö jakoi vuonna 2022 erityisapurahoja uusiin tutkimusavauksiin korkean riskin tutkimushankkeissa. Säätiö haluaa näin tukea nuoria lääkäreitä ja uusia tutkijasukupolvia, jotka etsivät ratkaisuja tulevaisuuden haasteisiin. Lääketieteen tutkimuksen odotetaan vastaavan muun muassa uusien tartuntatauti- ja ilmastomuutoksen tuomiin terveys-uhkiin. Toisaalta teknologian kehitys, kuten tekoälyn ja täsmähoitojen kehittyminen, luo uusia mahdollisuuksia. Apurahat myönnetään lääkäritutkijoille hankeapurahoina lääketieteellisesti merkittävään uuteen tutkimusavaukseen. Säätiö myönsi vuonna 2022 apurahat kuudelle tutkimusryhmälle, yhteensä 340 000 euroa.

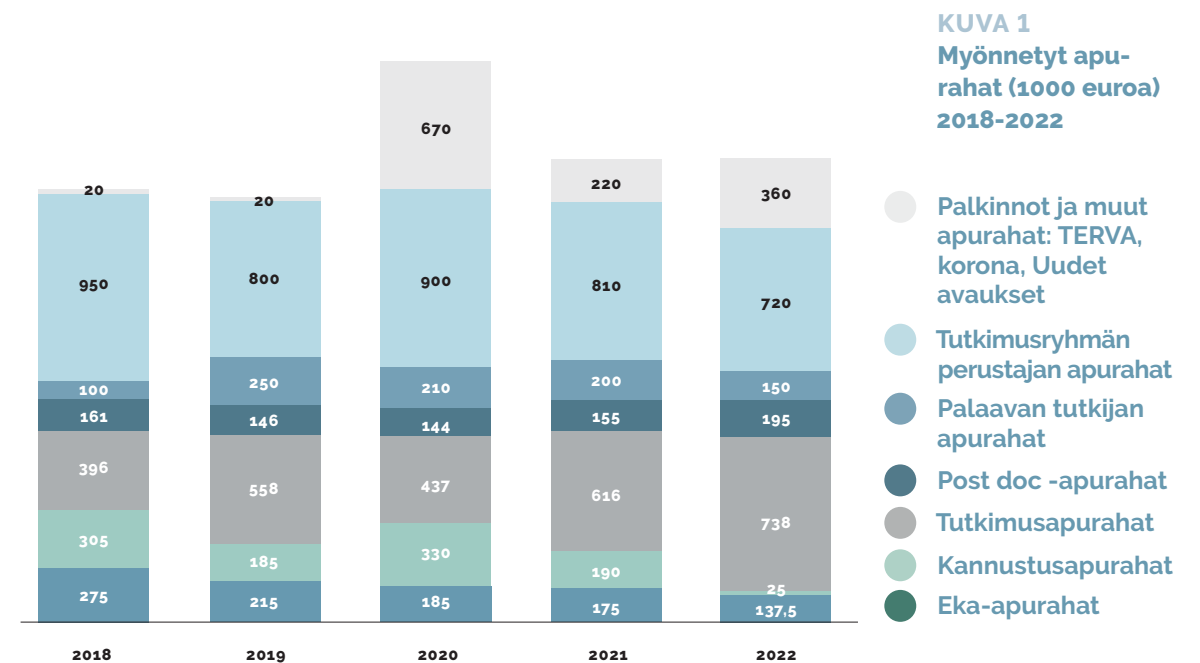
Tieteellä terveyteen (TERVA) - akatemiaohjelma päättyi. Ohjelma tuki rohkeita uusia tut-

kimusavauksia merkittävistä sairauksista aiheutuvien terveysongelmien ratkaisemiseksi. Sillä tavoiteltiin tieteen uusiutumista ja korkeaa vaikuttavuutta, sekä uudenlaista yhteistyötä sairauksien tutkimusta tukevien rahoittajien ja säätiöiden kanssa. Yhteistyössä olivat mukana Aivosäätiö, Lasten- tautien tutkimussäätiö, Suomen Lääketieteen Säätiö ja Syöpäsäätiö.

Terva-ohjelmasta oli myönnetty jatkorahoitus 200 000 euroa professori Kirsi H. Pie-

tiläisen johtamalle konsortiolle tutkimukseen Rasvakudoksen mitokondrioaktiivisuuden perustuva lihavuuden yksilöity hoito vuoden 2022 loppuun asti. Hankkeessa pureuduttiin yhteen tärkeimmistä kansanterveydellisistä ongelmista, liikalihavuuteen. TERVA-akatemiaohjelman loppuseminaari pidettiin 14.11.2022.

Säätiö on eräs merkittävistä lääketieteellisen tutkimuksen tukijoista maassamme. Kuvassa 1 on esitetty toteutunut kehitys ja eri tarkoituksiin myönnetyt apurahat.

POHJOLA-PALKINTO

Geriatrian ja vanhuus-tutkimuksen edistäjä

Pohjolan lääketieteen palkinto myönnettiin tammikuussa 2023 professori Timo Strandbergille. Hän on tehnyt urauurtavaa työtä geriatrian ja vanhuustutkimuksen eteen.

EMERITUSPROFESSORI LKT Timo Strandberg on yksi Euroopan arvostetuimmista geriatreista. Hän on vuosikymmeniä tehnyt korkeatasoista geriatrian tutkimusta ja kehittänyt alan opetusta. Hän on

edistänyt vanhuustutkimuksen asemaa monin tavoin, esimerkiksi oppikirjamateriaalin tuottajana, tieteen popularisoijana ja aktiivisena mielipidevaikuttajana mediassa.

”Mediassa usein keskitytään tarkastelemaan vanhuuden ikävämpiä puolia. Todellisuus pitää kuitenkin sisällään paljon muutakin, ja nimenomaan vanhuustutkimuksen keinoin voimme vaikuttaa vanhuusiän hyvinvointiin”, Strandberg sanoo.

Tutkimuksissaan Stranberg on muun muassa tuonut vastauksia vanhenevan yhteiskunnan keskeiseen kysymykseen, miten toimintakyky voidaan parhaiten säilyttää mahdollisimman myöhäiseen ikään.

”Olen erittäin iloinen ja yllättynyt tästä palkinnosta. Koen sen myös suurena arvostuksen osoituksena geriatrian erikoisalaa kohtaan ja

siksikin otan tämän palkinnon suurella kunnioituksella vastaan”, Strandberg sanoo.

Säätiön jakama 20 000 euron suuruinen palkinto myönnetään suomalaiselle lääkäri- le huomattavasta kansallisesta ja kansainvälisestä elämäntyöstä lääketieteen alalla. Palkinto pohjautuu Pohjola-yhtiöiden Suomen Lääketieteen Säätiölle tekemään lahjoitukseen.

Viimeisimmät Pohjolan lääketieteen palkinnon saajat

2023	Professori Timo Strandberg	2014	Professori Inkeri Elomaa
2022	Professori Helena Kääriäinen	2013	Professori Martti Kekomäki
2021	Professori Sirkka Keinänen-Kiukaanniemi	2012	Professori Marja-Riitta Taskinen
2020	Professori Eija Kalso	2011	Pääjohtaja Vappu Taipale
2019	Professori Markku Mäki	2010	Professori Jussi Huttunen
2018	Professori Marjukka Mäkelä	2009	Professori Hilikka Soininen
2017	Professori Markku S. Nieminen		
2016	Dosentti Aarno Kari		
2015	Professori Matti Uusitupa		

Lue lisää aiheesta kotivuillamme
www.laaketieteensaatio.fi

Uudet tutkimus-avaukset -apuraha

SÄÄTIÖ JAKOI vuonna 2022 erityisapurahoja uusiin tutkimusavauksiin korkean riskin tutkimushankkeissa. Apurahat on tarkoitettu lääkäritutkijoille hankeapurahoina lääketieteellisesti merkittävään uuteen tutkimusavaukseen. Säätiö myönsi vuonna 2022 apurahat kuudelle tutkimusryhmälle, yhteensä 340 000 euroa.

DOSENTTI OTSO ARPONEN, TAMPEREEN YLIOPISTO, 70 000 €
Uudet koneoppimispohjaiset menetelmät mammografiapohjaisessa rintasyöpäriskin arvioimisessa

DOSENTTI OSCAR BRÜCK, HUS, 70 000 €
Solumorfologinen digitaalinen kaksonen
LT MARIA PERDOMO, HELSINGIN YLIOPISTO, 50 000 €
Virukset keskuudessamme: Ihmisen DNA-virusten kliininen merkitys

LT HANNA RENVALL, HUS, 50 000 €
Optisesti pumpatut magnetometrit (OPM) kajoamattomassa aivokuvantamisessa: Kliininen käytettävyys ja vertautuvuus käytössä olevaan teknologiaan

DOSENTTI VILLE SALLINEN, HUS, 50 000 €
Varjoainetehosteinen tietokonetomografia akuutin vatsan diagnostiikassa potilailla, joilla on munuaisten vajaatoiminta (INCARO trial)

DOSENTTI JUHA VÄYRYNEN, OULUN YLIOPISTO, 50 000 €
Monikanavainen suolistosyövän immuniteettia lamaavien tekijöiden ja solujen määrittäminen

Dosentti Otso Arponen / Uudet tutkimusavaukset -apuraha

Tekoäly voi auttaa arvioimaan rintasyöpäriskiä

DOSSENTTI Otso Arponen ryhmineen tutkii, voidaanko tekoälyn avulla havaita mammografiakuvista, jos ihmisellä on kohonnut riski sairastua rintasyöpään.

”Tekoälyn etuna on, että se voi löytää kuvista piirteitä, joita ihmissilmä ei edes pysty erottamaan”, Arponen kertoo.

Tutkimuksessa tekoälysovellukselle syötetään suuri määrä mammografiakuvia, josta se etsii erityispiirteitä. Osa kuvauksessa käyneistä naisista sairastuu myöhemmin rintasyöpään.

”Ideana on, että vaikka ihmisellä ei vielä ole havaittavaa rintasyöpää, kuvissa voi olla jo ihmissilmälle erottumattomia muutoksia, jotka viittaavat syöpäriskiin.”

Yleisesti tiivis rintarauhaskudoksen rakenne on yhteydessä korkeampaan syöpäriskiin ja vaikeuttaa syövän havaitsemista. Toisaal-

”Tavoitteena on, että löytyisi uusi keino ennustaa rintasyöpäriskiä. Kun kasvaimet havaitaan jo varhain, hoidot ovat vähemmän kuormittavia, potilaat pääsevät vähemmällä ja rintasyöpäkuolleisuus vähenee.”

ta ikääntyessä rauhaskudoksen suhteellinen määrä yleensä vähenee. Yksilön syöpäriskin kannalta onkin hieman epäselvää, mikä on rauhaskudoksen määrän merkitys. Tekoälyllä havaittavat piirteet saattavat parantaa syöpäriskin arviointia.

Arposen pyrkimyksenä on, että menetelmällä voitaisiin tunnistaa syöpään johtavia muutoksia mammografiakuvista ja ennustaa rintasyöpäriskiä. Lisäksi ennusteeseen voitaisiin yhdistää tietoa syövän perinnöllisestä riskistä.

”Jos tiedettäisiin, että ihmisellä on huomattavasti suurentunut riski sairastua rintasyöpään, hän voisi hyötyä esimerkiksi tiheennetystä rintasyöpäseulonnasta tai magneettikuvantamisesta”, Arponen sanoo.

LT Maria Perdomo / Uudet tutkimusavaukset -apurahan saaja

"On vielä paljon selvitettävää siinä, miten elimistössä majailevat virukset vaikuttavat ihmisten terveydentilaan. Tämä apuraha on erittäin tärkeä, sillä muutoin emme olisi voineet jatkaa tätä tutkimusta."

Ihmiskehossa lymyilee iso joukko viruksia

TIEDETÄÄN, ETTÄ monet tautia aiheuttavat virukset säilyvät tartunnan jälkeen ihmisen kudoksissa koko tämän eliniän. Tällaisia ovat esimerkiksi parvorokko-, vesirokko-, vauvarokko- ja papilloomavirukset. LT Maria Perdomo tutkii, mikä on näiden virusten lääketieteellinen merkitys.

"Olemme löytäneet ainakin 17 DNA-virusta, jotka jäävät pysyvästi ihmiselimistöön. Ne ovat kuin vierailijoita, jotka tulevat kylään viikoksi, mutta jäävätkin luoksesi pysyvästi", Perdomo kuvailee.

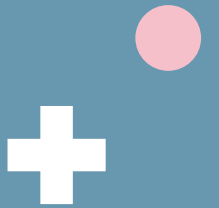
Vielä ei tiedetä, minkälaisilla eri tavoilla nämä virukset vaikuttavat elimistössä. Jotkut niistä, kuten papilloomavirus, voivat aiheuttaa syöpään johtavia muutoksia. Toiset voivat ih-

misen vastustuskyvyn heikennettyä esimerkiksi vanhemmiten aiheuttaa taudin, kuten vesirokkovirus vyöruusun. On myös vahvoja syitä epäillä, että virukset voivat olla autoimmuunitautien taustalla. Esimerkiksi Epstein-Barr-viruksen epäillään liittyvän MS-taudin syntyyn.

"Haluamme selvittää, missä kaikkialla ihmiselimistössä DNA-viruksia esiintyy ja millaisten tautien syntyyn ne voivat vaikuttaa. Yllättäen löysimme esimerkiksi papilloomavirusta luuytimeistä. Koska verisolut kehittyvät luuytimessä, herää kysymys, voisivatko virukset olla myös verisyöpien taustalla."

Post doc -apurahat

POST DOC -pooli jakaa apurahoja tutkimukseen ulkomailta. Säätiöiden yhteisen poolin ansiosta ulkomaille lähtevä tohtoritutkija voi saada riittävän apurahan yhdellä hakemuksella. Tarkoitus on edistää väitteleiden tutkijoiden kansainvälistymistä. Pooliin kuuluvat 13 säätiötä ovat varanneet tarkoitukseen yhteensä 3,2 milj. euroa vuosittain. Säätiö myönsi apurahan kahdelle tutkijalle, yhteensä 115 000 euroa.

LT JUUSO PAAJANEN, HELSINKI, HARVARD MEDICAL SCHOOL, BOSTON, YHDYSVALLAT, 50 000 €

Keuhkopussin mesoteliooma ja keuhkosityöpä

LT JUUSO PAAJANEN, HELSINKI, HARVARD MEDICAL SCHOOL, BOSTON, YHDYSVALLAT, 50 000 €

Keuhkopussin mesoteliooma ja keuhkosityöpä

LT JUHA GOGULSKI, HELSINKI, STANFORD, YHDYSVALLAT, 80 000 €

Developing reliable brain biomarkers for closedloop TMS applications

Tutkimus- ryhmän perustajan -apuraha

TUTKIMUSRYHMÄN perustajan apurahojen kohderyhmänä ovat väitelleet lääkärit. Nämä apurahat mahdollistavat päätoimisen tutkimuksen ilman päätoimen päivittäisiä velvoitteita 18 kuukauden ajaksi kolmen vuoden aikana. Vuonna 2022 säätiö myönsi apurahat neljälle tutkijalle/tutkimusryhmälle, yhteensä 720 000 euroa.

DOSENTTI HEIKKI HUHTA, OYS, 170 000 €

Uudet teknologiat osana haimasyövän parempaa diagnostiikkaa ja hoitoa

LT MARIA HURSKAINEN, HELSINGIN YLIOPISTO, 170 000 €

Sydän solu solulta – sydänsiirteen toiminnan arviointi yksisolutasolla

LT OTTO KAUKO, TURUN YLIOPISTO, 190 000 €

Syöpäsolujen kasvun säätelyn hajanaisuus lääkeresistenssissä ja kasvaimen etenemisessä

DOSENTTI LAURA-MARIA MADANAT- HARJUOJA, HYKS INSTITUUTTI, 190 000 €

Uusien syöpäalttiusgeenimutaatioiden tunnistamisesta syövän varhaiseen totetamiseen nestebiopsiaa käyttäen lapsuusiän kiinteissä kasvaimissa

Dosentti Heikki Huhta / Tutkimusryhmän perustajan -apuraha

"Apurahojen hakeminen vie paljon kliinikotutkijoiden aikaa. Helpottaa, kun voi nyt keskittyä tutkimukseen. Meillä on iso tutkijaverkosto, jossa jokaisella on omat vahvuutensa ja tuomme osaamisemme yhteen."

Mikrobit saattavat paljastaa aggressiivisen haimasyövän

EI EHKÄ heti tule mieleen, että haimassa saattaisi olla bakteereja, mutta viimeaikaisissa tutkimuksissa tämä on selvästi osoitettu. On myös havaittu, että haimasyövässä tietyt bakteerikannat yleistyvät. Ne saattavat vaikuttaa lääkehoitojen toimivuuteen.

Dosentti, haimakirurgi Heikki Huhta kollegoineen selvittää mikrobien roolia haimasyövässä. Tutkijat ottavat kasvainnäytteitä ja tekevät metagenomi-pohjaisia mikrobistoanalyysijä.

"Vielä ei tiedetä, hyötyvätkö mikrobit vain kasvaimen luomista olosuhteista, vai onko niillä myös jokin merkitys syövän synnyssä. Tätä haluamme selvittää", Huhta kertoo.

Haimasyöpä on nousemassa toiseksi eniten kuolemia aiheuttavaksi syöväksi länsimaissa. Siihen sairastuu yli tuhat suomalaista vuodessa. Usein tauti löydetään liian myöhään, jolloin hoitojen hyödyt ovat rajalliset.

Huhta etsii myös uusia apuvälineitä haimasyövän diagnostiikkaan. Hän kehittää kollegoineen tekoälyyn ja kuvantunnistukseen perustuvia menetelmiä haimakasvainten tunnistamiseksi tietokonetomografiakuvista.

"Haaveenani on, että haimasyöpä havaittaisiin tulevaisuudessa varhemmin, jolloin useampi potilas pääsisi hoidon piiriin."

Palaavan tutkijan apuraha

PALAAVAN tutkijan apuraha on tarkoitettu ulkomailta Suomeen palaaville tutkijoille. Vuonna 2022 säätiö myönsi kolme palaavan tutkijan apurahaa, yhteensä 150 000 euroa.

**LT JUSSI-PEKKA TOLONEN,
OULUN YLIOPISTO, 50 000 €**

*Pikkuaivojen kehityksen ja tautien
kantasoluperäiset mallit*

**DOSENTTI PYRY SIPILÄ,
HELSINGIN YLIOPISTO, 50 000 €**

*Infektiot dementiaan johtavien tautiketjujen
osana*

**LT IFTAKHER HOSSAIN,
TURUN YLIOPISTO, 50 000 €**

*Uudet verestä mitattavat biomerkkiaineet
akuutin diffuusin aksonivaurion saaneiden ja
pitkäaikaisista jälkioireista kärsivien potilaiden
tunnistamisessa*

Dosentti Pyry Sipilä / Palaavan tutkijan apurahan saaja

**"Vuoden post doc -kausi Oxfordin
yliopistossa oli oikein mukava.
Siellä oli kiva tutkimusyhteisö ja
sain hyödyllisiä verkostoja."**

Miten infektiot liittyvät dementiaan?

VIIME VUOSIEN tutkimusten perusteella näyttää yhä vahvemmin siltä, että infektiot ovat yhteydessä lisääntyneeseen vaaraan sairastua dementiaan. Tutkijat ovat myös löytäneet useita viruksia ja bakteereita, joiden uskovat edesauttavan muistisairauksien syntyä. Esimerkiksi herpes simplex-virusta ja Porphyromonas gingivalis -bakteeria on epäilty Alzheimerin taudin laukaisijoiksi.

LT Pyry Sipilä selvittää laajojen väestötutkimusten avulla infektioiden merkitystä dementian synnyssä. Hän on kollegoineen havainnut, että sairaalahoitoon infektion vuoksi joutuneilla ihmisillä on noin 1,5-kertainen

vaara sairastua dementiaan. Tyypillisimpiä sairaalahoitoa vaativia infektioita ovat hengitystie- ja virtsatie-tulehdukset sekä ruuansulatuskanavan tulehdukset.

Sipilän tavoitteena on päästä selville, mistä tämä ilmiö johtuu.

"Vielä ei ymmärretä, voivatko infektiot todella nopeuttaa dementian kehittymistä tai saada sen aikaan. Siksi on tärkeää saada lisää ymmärrystä infektioiden ja immuunijärjestelmän roolista. Sitä kautta voi mahdollistua myös uusien hoitojen kehittäminen", Sipilä sanoo.

Tutkimusapuraha päätoimiseen tutkijana työskentelyyn

TUTKIMUSAPURAHAT mahdollistavat 6, 12 tai 24 kuukauden päätoimisen työskentelyn tutkimuksen parissa. Vuonna 2022 säätiö myönsi tutkimusapurahoja 27 tutkijalle, yhteensä 783 000 euroa. Säätiö myönsi kuuden kuukauden apurahan 15 lääkärille, 12 kuukauden apurahan neljälle lääkärille ja 24 kuukauden apurahan kahdeksalle lääkärille. Apurahojen saajat on lueteltu sivuilla 22 ja 24.

LT Olli Nevalainen / Tutkimusapurahan saaja

"Kyseessä on maailmalla ensimmäinen pitkäaikaisseuranta koronan lääkehoidosta satunnaistetussa hoitokokeessa. Pyrimme myös saamaan arvion siitä, kuinka moni Suomessa kokee parantuneensa korontaudista oireiden ja elämänlaadun suhteen."

Long-COVID-oireet sairaalaan joutuneilla koronapotilailla

OLLI NEVALAINEN tutkii vaikean COVID-19-infektion vuoksi sairaalaan joutuneiden suomalaispotilaiden pitkäaikaista toipumista.

"Tutkimme toipumisen lisäksi, millaisia ja miten yleisiä pitkittyneet korona-oireet ovat", Nevalainen kertoo.

Tutkimuksessa on jo saatu ensimmäiset tulokset vuoden seurannasta. Noin 85 prosenttia potilaista koki parantuneensa taudista, mutta noin 15 prosenttia koki itsensä vielä puolikuntoiseksi.

"Tavallisinta oli väsymys ja heikkous, jota koki noin neljäsosa oireilevista. Lisäksi ilmoitettiin muun muassa nivelkivuista, muistiongelmista ja keskittymisen häiriöistä."

Sairaalassa annetulla viruslääke

remdesiviirillä ei tutkimuksessa havaittu olevan vaikutusta long-COVID-oireiden ilmenemiseen. Suuremmissa kansainvälisissä tutkimuksissa on kuitenkin todettu, että lääke voi varhain annettuna estää korona-oireiden pahentumista.

Nevalaisen mukaan pitkittyneet oireet voivat johtua long-COVID:n lisäksi muistakin syistä. Sairaalahoidon itsessään, erityisesti tehohoidon, voi aiheuttaa pitkän toipumisajan etenkin vanhemmille ihmisille. Lisäksi korona ja sen komplikaatiot ovat voineet aiheuttaa fyysisiä vaurioita, esimerkiksi arpia keuhkoihin.

6 kk

LO = lääketieteen opiskelija

LT ELINA JOKINEN, TAMPERE, 15 000 €

Ulosteensiirto leikkauksenjälkeisen Crohnin taudin hoidossa

LT SUSANNA PAJULA, TURKU, 15 000 €

Rintasyövän jälkeisen yläraajan imunesteturvotuksen patofysiologiasta kirurgiseen hoitoon

LT ARI PELLI, OULU, 15 000 €

Sydänsähkökäyrä ja sydänsähkökäyrän pitkäaikaisrekisteröinti rytmihäiriötahdistin-hoidon kuolleisuushyödyn ennustetekijöinä primaaripreventiossa.

LT ANNI POHJOLA, HELSINKI, 15 000 €

Toiminnallisten aivoalueiden kuvantaminen ja paikannus aivojen valtimo-laskimoepämuodostumapotilailla

LT SUSANNA SAVUKOSKI, OULU, 15 000 €

Estrogeenikorvaushoidon pitkäaikaiset terveysvaikutukset ennenaikaisesti vaihdevuosiin tulleilla naisilla: estrogeenikorvaushoidon käytön keston yhteys sairastuvuuteen ja kuolleisuuteen valtakunnallisessa rekisteriaineistossa.

LT SARA VÄYRYNEN, OULU, 15 000 €

Iho- ja pehmytkudosinfektiot: väestötason geneettiset ja sekundaariset riskitekijät

LT ANTTI VÄÄNÄNEN, HELSINKI, 15 000 €

Spinaalinen fentanylili tai epiduraalipuudutus alkuvaiheen synnytyskivunlievityksessä synnytyksen käynnistyksen yhteydessä

LO SOFIA AINONEN, OULU, 13 500 €

Synnytyksenaikaisen ja syntymän jälkeisen antibiootin vaikutus suolen mikrobistoon ja lapsen myöhempään terveyteen

LO KIMMO HAIMILAHTI, HELSINKI 13 500 €

B3-vitamiini - Uusi hoito mitokondriaalisiin lihastauteihin

LO JOUNI KUJALA, KUOPIO, 13 500 €

Sirkuloivat nukleiinihapot metastasoivan rintasyövän merkkiaineina

LL SAKRIS KUPILA, HELSINKI, 13 500 €

Verkkopohjaisen painonhallintaintervention vaikutus psyykkiseen hyvinvointiin, koettuun elämänlaatuun ja terveystalvelujen käyttöön

LL SIVAN LIVSON, HELSINKI, 13 500 €

Tromboottinen mikroangiopatia raskauden aikana

LL REETTA PUISTO, TURKU, 13 500 €

Perinataalitekijöiden vaikutus lasten suoliston mikrobistoon ja allergiarisktiin

LO SAMI PUUSTINEN, KUOPIO, 13 500 €

Hyperspektrikuvantamisen neurokirurgiset sovellukset ja leikkauksenaikainen käyttö

LL JOONAS WIRKKALA, OULU, 13 500 €

Diabeettisen retinopatian nykyhoito ja vaikutus näkökykyyn

LT Elina Jokinen / Tutkimusapurahan saaja**"Apurahan saaminen tuntui hyvältä.****Toivon, että voin tutkimuksella lisätä ymmärrystä siitä, miten suolistomikrobiston muokkaaminen vaikuttaa Chronin taudissa ja voisivatko potilaat hyötyä ulosteensiirroista."**

Auttaisiko ulosteensiirto Chronin taudissa?

CHRONIN TAUTI on tulehduksellinen suolistosairaus, jonka tarkkaa tautimekanismia ei tunneta. Tiedetään kuitenkin, että tautia sairastavilla puolustusjärjestelmän toiminta on poikkeavaa ja suolistomikrobisto vaikuttaa taudin kehittymiseen.

Taudin hoidossa käytetään tulehdusreaktota hillitseviä lääkkeitä, mutta usein käy niin, että tulehdusta ei saada kuriin ja joudutaan turvautumaan leikkaukseen. Siinä poistetaan tulehtunut osa suolistosta. On kuitenkin iso riski, että tauti uusiutuu.

LT Elina Jokinen tutkii, auttaisiko leikkauksen jälkeen annettu ulosteensiirto yhdessä lää-

kityksen kanssa estämään tai hidastamaan Chronin taudin uusiutumista. Yksittäisissä tutkimuksissa on jo aiemmin saatu luopavia tuloksia ulosteensiirtojen käytöstä tulehduksellisissa suolistosairauksissa. Ideana on, että terveen ihmisen ulosteen mukana siirtyvä suolistomikrobisto voisi palauttaa suoliston tasapainon ja hillitä tulehdusta.

"Toiveena on tutkimuksen avulla saada lisätietoa siitä, mikä on suolistomikrobiston merkitys Chronin taudissa ja tekijöistä, jotka liittyivät taudin nopeaan aktivoitumiseen uudelleen", Jokinen kertoo.

12 kk

LL JOONA SARKKINEN,
HELSINKI, 27 000 €

Häiriintynyt itukeskusreaktio neurologisten
autoimmuunitautien synnyssä

LT ELINA JAAKKOLA, TURKU, 27 000 €

Harvinaisten psykiatristen oireiden
neurobiologiset mekanismit

LL LAURI VANHARANTA,
HELSINKI, 27 000 €

Kolesterolin siirron ja varastoinnin
mekanismit solussa

LO INGA-MARIA LAUNONEN,
HELSINKI, 27 000 €

Munasarjasyövän tuumori-immuunimi-
krolympäristön spatiaalinen arkkitehtuuri
yksisolu-tasolla ja sen arviointi kliinisistä
kudosnäytteistä

24 kk

HLT MONA GIBREEL, TURKU, 60 000 €

Kolmiulotteisesti painetut biopolymeeripoh-
jaiset implantit tai telineet alaleuan luuvau-
rioiden korjaamiseen

LT LOTTA KINNUNEN, OULU, 60 000 €

Kananmunansiedätyshoito 6-16 -vuotiaille
kananmuna-allergisille lapsille

LT NICOLAS MARTINEZ-MAJANDER,
HELSINKI, 60 000 €

Nuorten aivoinfarktipotilaiden riskitekijät,
taustasyyt ja pitkäaikaisennuste.

LT OLLI NEVALAINEN,
HELSINKI, 60 000 €

COVID-sairaalapotilaiden pitkäaikaisen CO-
VID:in vaikutuksia selvittävän satunnaistetun
monikeskustutkimuksen pitkäaikaisseuranta

LL EERO POUKKA HELSINKI, 54 000 €

Koronarokotteiden tehokkuus Suomessa –
Rekisteripohjainen tutkimus

LO NOORA PÖLLÄNEN, HELSINKI, 54 000 €

NAD⁺-aineenvaihdunnan häiriöt syöpä-
kakeksiassa – mekanismi ja tulevaisuuden
hoitokeino?

LL SAMI QADRI, HELSINKI 54 000 €

Geneettiset tekijät ei-alkoholiperäisen ras-
vamaksataudin patogeenisissä – vaikutukset
maksan lipidimetaboliaan ja histopatologi-
aan

LT SARA TORNBERG, HELSINKI, 60 000 €

Veritulppien ja verenvuotojen estäminen
kirurgiassa (ARTS)

LT Lotta Kinnunen / Tutkimusapurahan saaja

"Ruokien siedätyshoidot ovat vielä kokeellista hoitoa, mutta toiveena on, että tutkimusten, kokemuksen ja hoidon kehittymisen myötä ne voitaisiin ottaa hoitovalikoimaan. Lapsen vaikea allergia kuormittaa perheitä."

Siedätyshoito voi lievittää lapsen kananmuna-allergiaa

LAPSEN VAIKEA kananmuna-allergia hankaloittaa koko perheen elämään, sillä kananmunaa on monissa ruoissa ja sen välttäminen on hankalaa. Pahimmillaan kananmunaa sisältävän ruoan nauttiminen voi johtaa voimakkaasti allergisella lapsella anafylaksiaan eli vakavaan äkilliseen yliherkkyyss-reaktioon.

LT Lotta Kinnunen tutkii kananmunasiedätyshoitoa, jolla pyritään lieventämään allergiaoireita ja kasvattamaan sietokykyä kouluikäisillä lapsilla. Hoidossa annetaan kananmunaa aluksi tarkoin määritetty hyvin pieni annos ruoan joukossa. Annosta lisätään lapsen sietokyvyn mukaan vähitellen kunnes päästään ylläpitoannokseen.

"Ensimmäiset annokset annetaan sairaalassa valvotusti. Tämän jälkeen perheelle anne-

taan tarkat ohjeet siitä, miten paljon kananmunaa sisältävää tuotetta annetaan ja miten annosta lisätään", Kinnunen kertoo.

Siedätyshoitoja on tutkittu kansainvälisesti lasten ruoka-aineallergioiden, kuten maitoallergian hoidossa. Kokemukset ovat olleet hyviä. Vielä tarvitaan kuitenkin lisää tietoa hoidon turvallisuudesta. Kinnunen toivoo, että lisääntyvän tutkimustiedon myötä siedätyshoito saataisiin tulevaisuudessa käyttöön kananmuna-allergian hoidossa.

"Perheen kuormitus ja stressi vähenisivät, kun ei tarvitsisi jatkuvasti tarkkailla ruokia ja pelätä anafylaktista reaktiota."

TÄTÄ SUOMESSA TUTKITAAN

Tutkimusaiheita kaikilta lääketieteen aloilta — long-COVID-oireista tekoälyyn

Säätiö myöntää apurahoja kaikille lääketieteen aloille.

SÄÄTIÖ MYÖNTÄÄ apurahoja kaikille lääketieteen aloille. Vuonna 2022 eniten apurahahakemuksia tuli aiempien vuosien tapaan syöpäsairauksiin liittyen. Syöpä-tutkijoille myös myönnettiin eniten apurahoja, lähes 20 prosenttia kaikista apurahoista. Seuraavaksi eniten apurahoja jaettiin sisätautien, tartuntatautien ja lastentautien tutkimukseen. Apurahoja myönnettiin esimerkiksi tutkimuksiin, joissa paneudutaan long-COVID-oireisiin, haimasyövän diagnostiikkaan, tekoälyn käyttöön rintasyöpäleikkauksissa ja ALS-potilaiden hoitoon.

”Säätiön tukemat tutkimushankkeet muodostavat havainnollistavan poikkileikkauksen tämän päivän kotimaiseen lääketieteelliseen tutkimukseen. Tutkimusavausten taso ja ajan-kohtaisuus on pysynyt ilahduttavan korkealla”, sanoo Säätiön puheenjohtaja Klaus Elenius.

Säätiön tavoitteena on myös parantaa tutkijoiden asemaa Suomessa. Vuonna 2022 säätiö pyrki raivaamaan tutkimustyön esteitä jakamalla apurahoja entistä pidemmille tutkimushankkeille sekä aiempaa enemmän suuria Uudet tutkimusavaukset -apurahoja, jotka tarjoavat kokeneemmalle tutkijalle mahdollisuuden keskittyä isompaan tutkimushankkeeseen.

VUODEN 2022 APURAHAHAKEMUKSET LUOKITELTUNA

SAIRAUSRYHMÄ*	HAKEMUSTEN MÄÄRÄ		MYÖNNETTY APURAHAT	
	kpl	%	kpl	%
Syöpäsairaudet	95	16	19	19
Neurologiset sairaudet	75	13	9	9
Lastentaudit	68	12	12	12
Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ja -vammat	58	10	6	6
Muut sisätaudit	51	9	15	15
Tartuntataudit	39	7	11	11
Sydän- ja verisuonisairaudet	35	6	5	5
Naistentaudit ja synnytys	34	6	7	7
Terveystieteen edistäminen, th:n toimintatavat	33	6	3	3
Mielenterveys, psykiatriset sairaudet	23	4	4	4
Hammaslääketiede	11	2	2	2
Muut	68	12	8	8
YHTEENSÄ	590		101	

Sairauksien ryhmittelyssä on hyödynnetty soveltuvin osin ICD-10-tautiluokitusta. Ryhmiä on yhdistelty luettavuuden parantamiseksi. Toisaalta joukkoon on lisätty muutamia kategorioita, kuten lastentaudit sekä terveyden edistäminen ja terveydenhuollon toimintatavat. Vuonna 2022 yhdeksi kategoriaksi lisättiin hammaslääketiede, sillä apurahoja voidaan nyt hakea myös hammaslääketieteen alan tutkimuksiin.

Suomen Lääketieteen Säätiön Kannustus- apuraha 5 000 €

SÄÄTIÖ myönsi Säätiö myönsi 25 000 euron edestä 5000 euron kannustusapurahoina väitöskirjaansa valmistelevalle ja tutkijanuraansa aloitteleville lääkäreille. Apurahan sai viisi nuorta tutkijaa.

Lista apurahansaajista on säätiön sivuilla: www.laaketieteensaatio.fi

SÄÄTIÖ jakoi Säätiö jakoi tutkimustyötään aloittaville lääketieteen opiskelijoille ja lisensiaateille 2 500 euron suuruisina Eka-apurahoina 137 000 euroa. Apurahan saajia oli 55.

Lista apurahansaajista on säätiön sivuilla: www.laaketieteensaatio.fi

Suomen Lääketieteen Säätiön Eka-apuraha 2 500 €

HLL Paula Tegelberg / Kannustusapurahan saaja

"Toiveenani on tutkimuksen avulla lisätä tietoisuutta metabolisen oireyhtymän yhteydestä suun laaja-alaiseen infektioautiini, parodontiittiin."

Metabolinen oireyhtymä voi lisätä suun tulehdusten riskiä

HAMPAIDEN kiinnityskudossairauden eli parodontiitin taustalla on hampaiden pinnalle kerääntynyt bakteeripeite, joka aiheuttaa aluksi ientulehduksen oireita. Mikäli tilanteeseen ei puututa, tulehdus voi levitessään vaurioittaa syvempiä kudoksia aiheuttaen syventyneitä ientaskuja ja luukatoa.

"Vaikka hampaiden ympärillä olevat ientaskut ovat syviä ja tulehtuneita, oireita ei välttämättä ole. Suussa voi olla pinta-alaltaan tennisballin kokoinen tulehdus eikä ihminen edes huomaa sitä", HLL Paula Tegelberg kertoo.

Tegelberg tutkii väitöstyössään metabolisen oireyhtymän ja sen eri komponenttien yhteyttä parodontiittiin. Tiedetään, että lihavuus voi

aiheuttaa elimistössä matala-asteisen tulehduksen. Sellainen jyllää myös hampaiden kiinnityskudossairaudessa. Näyttäisi siltä, että jo lievästi kohonneet paastoglukoosiarvot ovat yhteydessä parodontaali-infektion merkkeihin.

Tegelbergin tavoitteena on lisätä hammas- ja yleislääkärin tietoisuutta metabolisten sairauksien yhteydestä parodontiittiin.

"Toiveena on, että lääkärit ohjaisivat herkästi hammaslääkärin tutkimuksiin potilaat, joilla on metabolinen oireyhtymä. Koko terveys hyötyy siitä, jos suu on mahdollisimman infektiovapaa."

LL Osma Rautila / Eka-apurahan saaja

"Toiveena on, että saamme tunnistettua ALS:in eri tautimuodot ja muodostettua alakategorioita. Sitä kautta voidaan myös löytää keinoja täsmähoitojen kehittämiseen."

Luvassa tarkempaa diagnostiikkaa ALS-potilaille

LIIKEHERMOJA RAPPEUTTAVAAN amyotrofiseen lateraaliskleroosiin eli ALS:iin sairastuu Suomessa vuosittain noin 140 ihmistä. Kyseessä on perinnöllinen sairaus, jonka edetessä lihakset menettävät hermoyhteytensä, heikkenevät ja surkastuvat. Parantavaa lääkohoitoa ALS:iin ei ole.

LL Osma Rautila selvittää tutkimuksessaan ALS:iin liittyviä perinnöllisiä muutoksia.

"Tarkempi diagnostiikka auttaisi paitsi enustamaan taudin kulkua, myös kohdistamaan mahdolliset tulevat lääkeshoidot potilaille, jotka niistä hyötyvät", Rautila kertoo.

Hän uskoo, että tulevaisuudessa ALS jakautuu useisiin eri alakategorioihin, kuten esimerkiksi syövät. Tiedetään, että Suomessa

sairaudesta on kaksi eri päätyyppiä, joihin liittyvät erilaiset muutokset perimässä. Näiden tautimuotojen lisäksi on iso joukko perinnöllistä ALS:ia sairastavia, joiden geneettistä taustaa ei vielä tunneta.

"Etsimme suomalaisten ALS-potilaiden perimästä tautiin liittyviä muutoksia koko genomin analysointiin pohjautuvilla long-read-tekniikoilla. Sairaus on Suomessa maailmanlaajuisesti vertailtuna melko yleinen, ja meille on rikastunut tiettyjä geenimuutoksia", Rautila kertoo.

Rautilan mukaan perimää analysoimalla voidaan päästä myös taudin syyn jäljille ja löytää keinoja lääkeshoitojen kehittämiseen.

RAHASTO	MYÖNNETTY 2022
A. E. Vehmaksen rahasto	10 000 €
Aarno ja Jenny Piponiuksen rahasto	13 500 €
Aino Eerolan rahasto	309 500 €
Anna-Kaisa Nikalin nimikkorahasto	10 000 €
Eero Matti Ranisen rahasto	270 000 €
Kliinisen kemian tutkimussäätiön rahasto	2 500 €
Lilljan säätiön rahasto	48 500 €
Lääketehtas Orionin tieteellinen tutkimusrahasto	372 000 €
Maija ja Matti Vaskion rahasto	530 000 €
Paavo ja Veikko Pirilän rahasto	20 000 €
Planmeca-Planmed rahasto	5 000 €
Roland, Marita ja Patricia Freundin rahasto	80 000 €
Sinikka ja Seppo Heikkilän rahasto	5 000 €
Suomen Lääketieteen Säätiön kantarahasto	532 500 €
Tauno Putkosen rahasto	42 000 €
Teemu Pohjanpellon rahasto	5 000 €
Vieno Mirjam Rissasen rahasto	10 000 €
Winthrop lääkeyhtymän tutkimusrahasto	5 000 €
Pohjolan ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkintorahasto	20 000 €
LÄÄKETIETEEN SÄÄTIÖN APURAHAT JA PALKINNOT YHTEENSÄ	2 295 000 €

RAHASTO	MYÖNNETTY 2022
Viktor Fagerströmin rahasto	15 000 €
Aini Nevanderin rahasto	15 000 €
Aino ja Akseli Koskimiehen rahasto	30 500 €
Gust. Rud. Idmanin rahasto	140 000 €
DUODECIMIN KANNUSTUSAPURAHAT YHTEENSÄ	200 000 €

SÄÄTIÖT SELVITTIVÄT

Valtion tuki kliiniselle tutkimukselle romahti — säätiöiden merkitys rahoittajana kasvoi

Kliinisen lääketieteen tutkimusrahoitus on Suomessa vuosikymmenen aikana huolestuttavasti vähentynyt, osoittaa Lääketieteen tutkimusrahoitus 2022 -selvitys.

ALAN TUTKIMUSMENOT yliopistoissa pienenevät vuosina 2010–2020 viidenneksellä, 131 miljoonasta 105 miljoonaan euroon, vaikka kokonaisuudessaan lääketieteen tutkimusmenot pysyivät aiemmalla tasolla.

Samaan aikaan kun kliininen tutkimus on vähentynyt, lääketieteen perustutkimus on kymmenen vuoden aikana yliopistoissa selvästi lisääntynyt, lähes kolminkertaistunut.

Perustutkimuksissa selvitetään muun muassa molekyyllitasolla eri sairauksien mekanismeja ja ihmisen aineenvaihdunnan toimintaa. Vaikka perustutkimuskin on välttämätöntä, se ei korvaa kliinisiä tutkimuksia.

”Kliinisiä tutkimuksia tarvitaan, jotta saamme tulevaisuudessakin käyttöön uusia hoitoja”, Elenius toteaa.

Tärkeitä kliinisen tutkimuksen rahoituskanavia ovat perinteisesti olleet valtion budjettirahoitus ja STM:n myöntämä valtion tutkimusrahoitus (VTR). Vuonna 2010 yliopistot käyttivät näiden kanavien kautta tullutta rahoitusta kliiniseen tutkimukseen 76 miljoonaa euroa, mutta vuonna 2020 sitä oli käytettävissä enää 41 miljoonaa euroa. Rahoitus väheni

46 prosenttia.

Selvitys osoittaa, että kotimaisten säätiöiden rooli lääketieteellisten tutkimusten rahoittajana on vuosikymmenessä nopeasti kasvanut. Niiden myöntämä rahasumma lähes kaksinkertaistui kymmenessä vuodessa. Vuonna 2020 säätiöiden tilinpäätöksiin perustuvien tietojen mukaan 54 suurinta kotimaista apurahasäätiötä myönsi yli 97 miljoonaa euroa lääketieteen alan tutkimukseen. Tämä on enemmän kuin Suomen Akatemia ja Business Finlandin myöntämä rahoitus yhteensä. Eleniuksen mukaan pelkkä säätiörahoitus ei riitä paikkamaan aukkoja, joita valtion supistunut rahoitus voi aiheuttaa kliiniselle tutkimukselle. Vaarana, on että kliininen tutkimusperinne Suomessa

näivetty, millä voi olla vakavia seurauksia.

”Lääketiede menee koko ajan eteenpäin. On tärkeää, että suomalainen lääkärikunta tekee kliinistä tutkimusta ja on mukana kehittämässä hoitoja. Vain siten meille karttuu riittävästi tietotaitoa ja kyky ottaa käyttöön uusia menetelmiä. Me kaikki suomalaiset hyödynnämme siitä.”

Lääketieteen tutkimusrahoitus 2022 -selvitys on luettavissa kokonaisuudessaan säätiön kotisivuilla.

Lahjoitukset

Lahjoitus Suomen Lääketieteen Säätiölle ohjautuu laadukkaaseen lääketieteelliseen tutkimukseen. Lahjoitukset käytetään lyhentämättöminä tutkimuksen hyväksi.

KERTOMUSVUONNA säätiö sai lahjoituksia yhteensä 4 945 euroa. Lisäksi säätiö sai testamenttilahjoituksen, jonka päänselvitys ja -jako on vielä kesken. Säätiö kiittää lahjoittajia saamastaan tuesta!

TULE MUKAAN tukemaan suomalaista lääketieteellistä tutkimusta ja rakentamaan perustaa suomalaiselle terveydenhoidolle. Jokainen suomalainen ansaitsee hyvää hoitoa. Yksityishenkilöiden ja yritysten tekemät lahjoitukset ovat keskeinen säätiön varojen lähde. Olemme kiitollisia jokaisesta lahjoituksesta, jonka avulla voimme tukea tutkimusta.

Voit ohjata tukesi itsellesi tärkeään kohteeseen.

Jokainen lahjoitus on meille tärkeä. Voit tehdä yleislahjoituksen tai valita, mille lääketieteen alalle haluat lahjoituksesi kohdentaa.

Voit tehdä lahjoituksen Suomen Lääketieteen Säätiön

lahjoituskaupassa osoitteessa www.laaketieteensaatio.fi/lahjoitukset. Lahjoitussivuston kautta voit ohjata tukesi itsellesi tärkeään kohteeseen valitsemalla, mitä lääketieteen tutkimusalaa haluat tukea.

Keuhkosairaudet

Auta hengittämään helpommin

Ihotaudit

Ihotauti ulottuu pintaa syvemmälle

Tartuntatautien tutkimus

Ratkaisuja epidemioihin ja vieraita mikrobeja vastaan

Kansanterveystyö

Suomalaisten terveyden tueksi

Silmäkirurgia

Kirkasta monen maailma

Lääketieteen teknologia

Innovaatioita terveyden hyväksi

Syöpätaudit

Joka kolmas suomalainen kokee syövän elinaikanaan

Lasten- tai nuortenpsykiatria

Tukea mielenterveydelle

Sydän- ja verisuonitaudit

Pidä yllä elämän sykettä

Lääketutkimus

Parannuskeinoja nykyisiin ja tuleviin sairauksiin

Yleislahjoitus lääketieteen tutkimukseen

Tutkimus turvaa tulevaisuuden

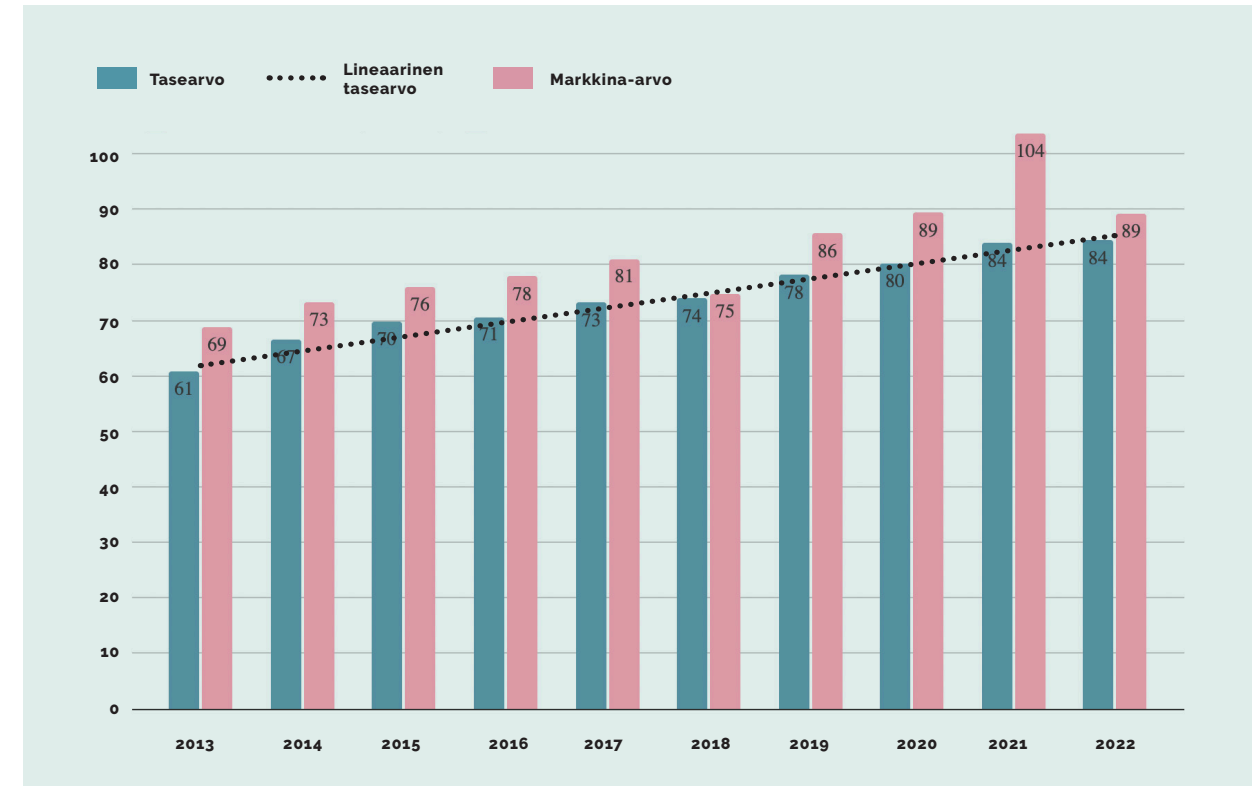
Säätiön varojen hoito

SÄÄTIÖN TAVOITTEENA on pitkällä aikavälillä jakaa keskimääräistä omaisuuden reaalista nettotuottotasoa vastaava määrä apurahoina ja palkintoina. Vuosittain myönnettävien apurahojen määrä on ollut kymmenen vuoden aikana keskimäärin 3,5 prosenttia taseen omasta pääomasta. Vuonna 2022 jaettu apurahasumma oli 2,8 prosenttia ja koko varojenkäyttö 3,2 prosenttia taseen omasta pääomasta.

Säätiön sijoitukset on hajautettu eri omaisuusluokkiin ja maantieteellisesti tuotto ja riski huomioon ottaen. Hajauttamisella tuetaan tuottotavoitteen saavuttamista pitkällä aikavälillä. Osakkeiden osuus säätiön sijoituksista oli vuoden lopussa 59,6 prosenttia.

Sijoitustoiminnan tuotto vuonna 2022 oli -11,9 %. Sijoitusomaisuuden markkina-arvo oli vuoden lopussa 89,2 miljoonaa euroa ja kirjanpitoarvo oli 83,0 miljoonaa euroa. Sijoitusomaisuuden ja taseen kehitys viimeisen kymmenen vuoden aikana (miljoonaa euroa) on esitetty kuvassa 2.

Lääketieteen Säätiö on sitoutunut vastuulliseen sijoittamiseen. Säätiön sijoitustoiminnassa vältetään sijoituksia kohteisiin, joiden toiminta on ristiriidassa tai vaarantaa terveyden ylläpitämistä. Säätiö toteuttaa vastuullisen sijoittamisen periaatteita ensisijaisesti varainhoitajien kautta. Säätiö edellyttää, että valittu yhteistyökumppani on määritellyt vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja raportoi vastuullisuuden tuloksista. Vastuullisuuden tulee kuulua integroituna osana sijoitustoimintaan. Vastuullisuuden vaikutuksia salkun tuottoon

ja riskiin mitataan siten, että käytettävät aikasarjat ovat riittävän pitkiä. Kertomusvuoden aikana säätiön hajautetun indeksirahastosal- kun varainhoitokumppania vaihdettiin. Aiemman kumppanin salkunhoidon vastuullisuuden kehitys ei ollut tyydyttävää. Muutoksen seurauksena säätiön koko salkun hiili-intensiteetti pieneni noin kolmasosalla. Myös salkunhoitajien menestymistä ja kuluja vertailaan säännöllisesti.

KUVA 2
Sijoitusomaisuuden
kehitys milj. euroa
2013-2022

Säätiön ja rahastojen tilikauden tulos ennen rahastosiirtoja oli 0,3 miljoonaa euroa, rahastosiirrot 0,3 miljoonaa euroa ja säätiön tilikauden ylijäämä 0,6 miljoonaa euroa.

TULOSLASKELMA Euro	1.1.2022– 31.12.2022	1.1.2021– 31.12.2021
VARSINAINEN TOIMINTA		
Kulut		
Jaetut apurahat	-2 279 566	-2 237 775
Henkilöstökulut	-118 662	-118 738
Muut varsinaisen toiminnan kulut	-191 825	-211 833
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ	-2 590 053	-2 568 346
VARAINHANKINTA		
Tuotot		
Lahjoitukset	4 945	291 929
Kulut		
Varainhankinnan kulut	-13 629	-8 909
VARAINHANKINNAN TUOTTOJÄÄMÄ	-8 684	283 020
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Voitto-osuustuotot	799 299	656 364
Arvopapereiden luovutusvoitot	4 946 648	4 058 168
Arvonlennusten palautukset	99 195	454 819
Vuokratuotot	20 103	19 422
Muut tuotot	198 872	315 784
	6 064 117	5 504 557
Kulut		
Yhtiövastikkeet	-3 124	-2 172
Arvopapereiden hoitokulut	-23 505	-27 697
Arvopapereiden luovutustappiot	-1 240 246	-56 336
Arvopapereiden arvonalennukset	-1 880 267	-151 550
Muut kulut	-25 915	-22 357
	-3 173 057	-260 113
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINNAN TUOTTOJÄÄMÄ	2 891 060	5 244 445
TUOTTOJÄÄMÄ	292 323	2 959 118
RAHASTOSIIRROT	289 810	-1 110 649
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	582 133	1 848 469

TASE Euro	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
SIJOITUKSET		
Yhdistetty sijoitusomaisuus		
Huoneisto-osakkeet	153 211	153 211
Muut arvopaperit	83 020 378	83 208 234
Muut sijoitukset	250,00	250
SIJOITUKSET YHTEENSÄ	83 173 837	83 361 695
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikainen		
Siirtosaamiset	99 959	232 006
Rahat ja pankkisaamiset	1 083 264	76 839
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 183 227	308 846
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 357 062	83 670 541
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8 409	8 409
Sidotut rahastot		
Omakatteiset rahastot	37 048 480	36 854 290
Muut sidotut rahastot	12 960 730	13 444 730
Sidotut rahastot	50 009 211	50 299 021
Vapaat rahastot	1 648 117	1 713 617
Kantarahasto	28 038 563	26 124 593
Tilikauden ylijäämä	582 133	1 848 469
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	80 286 432	79 994 110
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Arvopapereiden hoitokulut	27 161	11 487
Arvopapereiden arvonalennukset	776	1 055
Muut kulut	4 042 692	3 663 888
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 070 630	3 676 431
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	84 357 062	83 670 541

Hallinto ja henkilöstö

Neuvottelukunta 2022

Säätiöllä oli toimintavuonna sääntöjen mukainen **neuvottelukunta**. Se valitsee hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat, käsittelee tilinpäätöksen ja toimintasuunnitelman sekä päättää hallituksen ja valiokuntien palkkioista.

Säätiön neuvottelukunnan jäsenet valitsee Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin valtuuskunta.

Hallitus 2022

Hallitus päättää apurahojen ja Pohjan lääketieteen palkinnon jaosta, kehittää ja valvoo varainhankintaa ja päättää sijoitustoiminnan periaatteista ja sijoitusstrategiasta sekä hyväksyy tilinpäätöksen ja laatii toimintasuunnitelman. Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjes-

NEUVOTTELUKUNTA 2022	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
professori Seppo Parkkila, pj.	2018	2023
varatuomari Tiina Bäckman	2017	2022
professori Katri Kaukinen	2022	2024
toimitusjohtaja Piia-Noora Kauppi	2022	2024
professori Juhani Knuuti	2021	2023
OTK Kirsi Komi	2020	2022
Tkl Hille Korhonen	2017	2022
professori Reetta Kälviäinen	2022	2024
professori Kari Majamaa	2021	2023
professori Timo Otonkoski	2019	2021
professori Heikki Ruskoaho	2018	2023
professori Paula Ryttilä, vpj.	2017	2022

HALLITUS 2022	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
professori Klaus Elenius, pj.	2018	2023
professori Riitta Kaarteenaho	2020	2022
VTM, MBA Susanna Korpi-vaara	2019	2024
OTK Harri Pynnä, vpj.	2017	2022
KTM Ira van der Pals	2022	2024

tyksen, apurahojen jakoperiaatteet, sijoitustoiminnan periaatteet ja säätiön lähipiiriohjeen. Nämä tarkistetaan vuosittain. Hallitus piti seitsemän kokousta ja kaksi sähköpostikokousta.

Muutokset vuoden 2023 alusta

Neuvottelukunnan syyskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi kalerivuodeksi 2023 valittiin Klaus Elenius. Hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Susanna Korpivaara. Hallituksen uusiksi jäseniksi valittiin professori Katriina Aalto-Setälä ja KTM, VN Elmar Paananen.

Apurahapäätösten valmistelu

Hallituksen apurahapäätökset valmisteltiin kolmessa asiantuntijaelimessä. Tutkimusryhmän perustajan ja Palaavan tutkijan sekä Uudet tutkimusavaukset -apurahahakemukset arvioi säätiön apurahavaliokunta. Eka-, kannustus- ja tutkimusapurahahakemukset arvioi säätiön stipendivaliokunta. Post doc -hakemukset

APURAHAVALIOKUNTA 2022	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
professori Johanna Kuusisto, pj.	2019	2024
professori Olli Carpén	2020	2022
dosentti Johanna Laukkarinen	2018	2023
professori Ville Peltola	2019	2024
dosentti Terhi Piltonen	2019	2024
professori Kaisa Tasanen-Määttä	2018	2023

STIPENDIVALIOKUNTA 2022	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
dosentti Mika Rämetsä, pj.	2020	2022
klininen opettaja, LT Mikael Ekblad	2022	2024
dosentti Kati Elima	2020	2022
dosentti Ilkka Juntila	2018	2023
dosentti Juhani Juntila	2022	2024
dosentti Erika Jääskeläinen	2019	2024
dosentti Maija Pihlajamäki	2022	2024
dosentti Ville Sallinen	2022	2024
dosentti Kirjo Wartiovaara	2020	2022

Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio oli 9 200 euroa ja jäsenen palkkio 6 600 euroa. Valiokuntien puheenjohtajan palkkio oli 3 300 euroa ja jäsenen palkkio 2 000 euroa. Neuvottelukunnan puheenjohtajalle ja jäsenille ei makseta palkkiota.

arvioi post doc -poolin asiantuntijaryhmä, jossa säätiön edustajina toimivat Riitta Kaartenaho ja Antti Lauerma. Suomen Akatemian Terva-ohjelman johtoryhmässä toimi Antti Lauerma.

Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio oli 9 200 euroa ja jäsenen palkkio 6 600 euroa. Valiokuntien puheenjohtajan palkkio oli 3 300 euroa ja jäsenen palkkio 2 000 euroa. Neuvottelukunnan puheenjohtajalle ja jäsenille ei makseta palkkiota.

Sijoituspäätösten valmistelu

Sijoituspäätösten valmistelusta vastasi toimikunta, johon kuuluivat puheenjohtajana Har-

ri Pynnä, Iris van der Pals ja sihteerinä säätiön asiamies. Toimikunta kokoontui kaikkiaan kahdeksan kertaa. Toimintavuoden aikana päivitettiin säätiön sijoitussuunnitelma, pienennettiin sijoituksia korkorahastoihin ja tehtiin merkittävät sijoitukset epälikvideihin kiinteistö- ja infrastruktuurirahastoihin. Vuoden aikana toimikunta aktiivisesti arvioi ja seurasi korko- ja inflaatioympäristössä tapahtuneiden muutosten vaikutuksia.

Viestintä

Säätiö Säätiö käytti pääasiallisena viestintä- ja vuorovaikutuskanavana Twitteriä, jossa sää-

tiöllä oli yli 1 900 seuraajaa. Säätiön uutiskirjeellä oli noin 3000 tilaajaa ja se ilmestyi viisi kertaa. Vuoden aikana julkaistiin kotisivuilla tiedotteita tutkimusrahoituksesta ja apurahansaajien haastatteluista. Säätiön apurahapäätöksiä koskeva mediatapaaminen järjestettiin 22.11. Kertomusvuoden aikana perustettiin säätiön viestintä- ja varainhankintatoimikunta ohjaamaan säätiön viestinnän ja varainhankinnan tekemistä. Toimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana kerran. Siihen kuuluivat säätiön viestintäpäällikkö, asiamies sekä hallituksen jäsen Susanna Korpivaara ja puheenjohtaja Klaus Elenius.

Tulevaisuuden lääketiedettä -podcast-sarja ilmestyi vuoden 2022 aikana viiden jakson edestä. Podcastien aiheina olivat muun muassa ilmastokriisin terveysvaikutukset sekä mikrobien rooli terveydelle. Säätiön podcastilla on yli 800 seuraajaa Spotifyssä ja Soundcloudissa. Jaksoja on ilmestynyt toukokuuhun 2023 mennessä 25 ja kuuntelukertoja on noin 18 000. Säätiö tuki Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan promootion järjestämistä ja järjesti tutkijasymposiumin promootioviikolla Helsingissä. Säätiön tutkijasymposium Joy, struggles and discoveries – the researcher's career path pidettiin Biomedicumissa 7.6.2022.

Symposiumin avausesitelmän piti professori Ramnik Xavier Harvardin yliopistosta.

Säätiö järjesti vuoden aikana kaksi lääketiedettä tukevien säätiöiden tapaamista ja toteutti yhdessä 14 muun lääketiedettä tukevan säätiön kanssa selvityksen suomalaisen lääketieteen tutkimusrahoituksesta. Selvityksen mukaan säätiöt ovat nousseet suurimmaksi lääketieteen tutkimuksen rahoittajaksi Suomessa samalla, kun julkinen tutkimusrahoitus on pienentynyt.

Muu hallinto

Säätiön osa-aikaisena asiamiehenä toimi DI Jouni Lounasmaa. Toimistopalvelut ostetaan Duodecim-seuralta. Säätiön sihteerinä toimi HSO-sihteeriksi Marketta Kaunisto. Säätiön soppimussuhteisena viestintäpäällikkönä 1.8. alkaen toimi VTM Ilmari Tuomivaara. Omaisuudenhoito- ja taloushallinnon palvelut ostetaan alan yrityksiltä.

Tilintarkastajat

Säätiön tilintarkastajina toimi tilintarkastusyhteisö KPMG oy, päävastuullisena tilintarkastajana KTM Kirsi Aromäki KHT.

Riskienhallinta ja toimintaperiaatteet

Hallitus vastaa strategia-asiakirjassa kuvatus- ta säätiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Asiamies vastaa hallituksen ohjeistuksen mukaan riskienhallinnan toteut- tamisesta.

Taloudellisista riskeistä merkittävin on si- joitustoimintaan liittyvä epävarmuus. Sijoi- tuksia hoidetaan suunnitelmallisesti ja niihin liittyvää riskiä hallitaan hajauttamalla sijoi- tukset varainhoitajien välillä, sijoituslajeittain ja maantieteellisesti. Säätiöllä on hyväksytty sijoituspolitiikka, joka muodostaa sijoitustoi- minnan riskienhallinnan ohjeen.

Hallituksen sijoitustoimikunta valmiste- lee sijoitusasiat hallitukselle, laatii ehdotuk- sen säätiön sijoitustoiminnan periaatteiksi ja sijoitusstrategiaksi, seuraa sijoitusstrategian toteutumista ja arvioi sijoitustoiminnan riske- jä, valvoo ja ohjaa varainhoitajia sijoitusstra-

tegian toteutuksessa ja kilpailuttaa varainhoi- tajat määrääjain.

Osa säätiön keskeisistä toiminnoista on ul- koistettu kustannustehokkuuden saavutta- miseksi (omaisuudenhoito, toimistopalvelut, taloushallinnon palvelut). Palvelujen laatuun liittyvää riskiä alennetaan valitsemalla palve- lujen tarjoajat huolellisesti, säännöllisellä ra- portoinnilla ja seurannalla sekä kilpailuttami- sella.

Säätiöllä on vastuuvakuutus, joka kattaa hallituksen ja asiamiehen toiminnan. Säätiöllä on myös luottamustehtävissä toimivien tapa- turmavakuutus, joka on voimassa säätiön teh- tävissä ja niihin liittyvillä matkoilla.

Hallitus tarkastelee säätiön toimintaan liit- tyviä riskejä kokouksissaan vähintään kerran vuodessa. Hallitus käsittelee vuosittain elo- kuun kokouksessaan strategian ja toiminta- periaatteet sekä hallituksen työjärjestyksen. Lisäksi hallitus arvioi vuosittain, miten apu- rahapolitiikalla parhaiten toteutetaan lääke- tieteellisen tutkimustyön ja koulutuksen tuke- mista. Hallitus arvioi toimintaansa vuosittain. Säätiöllä on hallituksen vahvistama lähipii- riohje.

Säätiön verkkosivuilla on esillä toimintaker- tomus <http://www.laaketieteensaatio.fi>, jossa on taulukoitu kaikki lähipiiritapahtumat sääti- ölain ja säätiön hyvän hallintotavan mukaisesti.

Kuluvan vuoden näkymät

SÄÄTIÖ JAKAA apurahoina ja palkintoi- na yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa. Säätiö pilotoi yhteistyössä muiden sää- tiöiden kanssa erityistä rahoitusta kokeneiden tutkijoiden ulkomailta Suomeen palaamisen edistämiseksi.

Säätiö järjestää Lääketieteen Säätiön toisen kutsusymposiumin, joka kokoaa yhteen lää- ketieteen tutkimuksen keskeisiä vaikuttajia ja tarjoaa säätiön suurimpien apurahojen saajil- le – uusien tutkimusryhmien perustajat ja tut- kimuksen tulevat huippunimet – tilaisuuden esitellä omia tutkimusteemojaan. Symposium järjestetään Turussa yhteistyössä lääketieteel- lisen tiedekunnan kanssa.

Säätiö panostaa varainhankintaan muun muassa loppuvuodesta 2022 otetun lahjoit- tajarokisterin hallintatyökalun avulla se- kä varainhankintakampanjoin. Lahjoittajille

viestitään muun muassa säännöllisten lahjoit- tajuutiskirjeiden muodossa. Säätiö tavoittelee tunnettuutensa kasvattamista potentiaalisten lahjoittajien ja lääketieteen tutkijoiden kes- kuudessa tiedottamalla aktiivisesti tukemis- taan lääketieteen tutkijoista ja tutkimuksesta.

Säätiö on vuorovaikutuksessa muiden lää- ketieteen tutkimusta tukevien säätiöiden ja tahojen kanssa ja ylläpitää yhteistyössä sää- tiöiden ja Duodecimin kanssa Tutkijaport- ti-verkkopalvelua.

Säätiö kehittää salkunhoidon vastuullisuut- ta yhdessä varainhoitajien kanssa.

Säätiö jakaa apurahoina ja palkintoina yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa.

Tilintarkastuskertomus

Suomen Lääketieteen Säätiö sr:n hallitukselle
Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

LEMME TILINTARKASTANEET Suomen Lääketieteen Säätiö sr:n (y-tunnus 0221106-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. – 31.12.2022. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme esitämme, että säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tili- kaudella tie

dot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö on suorittanut sen toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä 14. huhtikuuta 2023 KPMG OY AB

Kirsi Aromäki
KHT

